

Navn på høringsinstans

Kjerringøy menighetsråd

Type høringsinstans

Menighetsråd

Bispedømmetilhørighet

Sør-Hålogaland

Tilleggsspørsmål 1 fra Kirkerådet:

Utvalget understreker at det er en indre sammenheng mellom de enkeltanbefalingene som legges fram og at de samlet sett utgjør en helhet som er ment å videreføre og styrke sammenhengen og helheten i det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke.

Har høringsinstansen en overordnet kommentar til denne helheten i rapporten?

Kjerringøy menighet har med interesse lest rapporten, og mener den trekker fram mange viktige perspektiver. Vår oppfatning er likevel at rapporten ikke går langt nok i å kritisk vurdere hva kirken samlet har klart å få ut av alle de millionene som er bevilget til trosopplæring gjennom 20 år. Hvilke nye tiltak har vært vellykket sett fra et breddeperspektiv, og hvilke har særlig bidratt til å styrke og utvikle gudstjenestelivet? Hvilke tiltak har vært vellykket sett fra et kvalitetsperspektiv, og hvilke har bidratt til nødvendig og fornyet materiell? Vi er et lite sokn, men i et prosti med både store og små sokn, og vår opplevelse er at trosopplæringen er for tilfeldig og lite sammenhengende, og at det er for mye opp til hver menighet å vurdere hva man skal gjøre. Vi hadde ønsket at rapporten grundigere hadde vurdert dette, og vektlagt en strategi framover som både øker kvalitet og kvantitet, og som tydeliggjør hva foreldre som døper sine barn i Dnk normalt skal kunne forvente av trosopplæring.

Del 1 Mål og innhold:

Formål og overordnet målsetting

1.1. Den norske kirkes målsetting om bredde, systematikk og sammenheng i det pedagogiske arbeidet bør videreføres.

➤ Kapittel 4.1 side 29

➤

Enig

2. Teologisk, ekklesiologisk og pedagogisk grunnlagstenkning

2.1. Det bør legges til grunn en helhetlig og vid forståelse av kirkens pedagogiske arbeid. Det som i dag omtales som trosopplæring, bør integreres i Den norske kirkes helhetlige undervisningsarbeid og -felt.

➤ Kapittel 4.2 side 31

Uenig

2.2. Undervisningsfeltet i Den norske kirke bør forankres i en helhetlig og eksplisitt teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning som både rommer spesifikke undervisningsaktiviteter og elementer av kirkelig undervisning og læring i andre deler av Den norske kirkes virksomhet.

➤ Kapittel 4.2 side 35

Enig

3. Benevnelse

3.1. Dagens ordning med trosopplæring bør inngå i en helhet og sammenheng med Den norske kirkes undervisningsfelt og benevnes som «Kirkelig undervisning og læring».

➤ Kapittel 4.3 side 37

Enig

4. Målgruppe

4.1. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør omfatte alle døpte og alle interesserte.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

4.2. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør legge livslang læring til grunn og omfatte både barn, unge og voksne.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Uenig

0-18 år slik inndelingen er i dag i Plan for trosopplæring

5. Planverk

5.1. Det bør utarbeides et helhetlig, overordnet planverk for kirkelig undervisning og læring som omfatter en revidert og mer eksplisitt grunnlagstenkning og verdigrunnlag, samt rammeplaner for ulike målgrupper.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.2. Rammeplanene for de ulike målgruppene bør være på et mer overordnet nivå som dermed gir større lokalt handlingsrom.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Uenig

5.3. I det helhetlige, overordnede planverket bør det utarbeides rammeplaner for henholdsvis

5.3.1. barn 0–14 år

5.3.2. konfirmasjonstiden

5.3.3. ungdom 15–19 år

5.3.4. voksne

➤ Kapittel 4.5 side 40

Uenig

Aldersinndelingen 0-18 fungerer godt slik den er i dag.

5.4. I stedet for kjernetekster bør undervisningsaktiviteter følge kirkeårssyklusen og tar utgangspunkt kirkeårets tekster, tilhørende salmer og andre kirkemusikalske og -kulturelle uttrykk.

➤ Kapittel 4.5 side 43

Enig

6. Forholdet mellom lokalt handlingsrom og nasjonal styring

6.1. Den sentrale styringen av undervisningsfeltet bør bli mer overordnet, mens det bør gis større handlingsrom på lokalt nivå innenfor det rammeverket som gis.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Uenig

Tilleggsspørsmål 2 fra Kirkerådet:

Hvordan bør ordningen for godkjenning av plan for undervisningsfeltet være i fremtiden?

Ordningen bør fortsatt være at plan for undervisningsfeltet sendes til godkjenning hos biskop etter vedtak i menighetsrådet.

Opplæring av døpte eller opplæring til dåp er noe av det viktigste vi gjør som kirke. Planen bør derfor godkjennes av biskop, i likhet med gudstjenesteforordning og lokal grunnordning, slik at kirken sikrer at døpte får opplæring.

6.2. Ressursbanken og mulighetene for og tilgang til informasjons- og erfaringsdeling, ressurser og materiell bør videreføres og styrkes.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

6.3. Arbeidet med digitale, pedagogiske ressurser bør styrkes både på lokalt og sentralt nivå og må ses i sammenheng med Den norske kirkes digitale satsing.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Uenig

7. Mangfold og likeverd

7.1. Perspektivene på mangfold og likeverd bør styrkes i den teologiske og pedagogiske grunnlagstenkningen og tydeligere slå fast alles mulighet til å delta.

7.2. Ressursbanken bør gjennomgående tematisere inkludering og universell utforming i undervisningsopplegg og pedagogiske ressurser.

7.3. Inkludering og universell utforming bør være tema i kompetansehevende tiltak.

8. Forholdet mellom «bredde» og «kontinuerlig»

8.1. Målet om kvalitativ og kvantitativ bredde bør opprettholdes. Breddetiltakene er nødvendig for å nå medlemmene i en folkekirke og tiltakene har skapt vekst og utviklet gudstjenestelivet.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

Utvalgets rapport går ikke grundig nok inn i vurderingen av breddetiltak som har skapt vekst og utvikling i gudstjenestelivet, og breddetiltak som ikke når bredden av døpte. Vår erfaring er at mange tiltak som planlegges som breddetiltak, ikke når bredden av døpte, og heller ikke holder et kvalitetsmessig godt nok nivå på faktisk opplæring i kirkens tro og tradisjon.

8.2. Det som oppleves som et kunstig og organisatorisk skille mellom tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlig arbeid bør bygges ned. Det bør legges en helhetlig forståelse av og målsetting for kirkelig undervisning og

læring til grunn, slik at tiltakene utfyller hverandre. Det bør tas nødvendige grep på alle nivå slik at tiltakene kan ses i sammenheng.

➤ Kapittel 4.8 side 46

Enig

Trosopplæringsreformen så langt har ikke satt nok fokus på det gjensidige avhengighetsforholdet mellom kontinuerlige tiltak, som gir mulighet for langsiktig opplæring og dannelse, og breddetiltak, hvor ofte gruppen som deltar i det kontinuerlige, utgjør «stammen» i arrangementet. Noen ganger er det også vanskelig å se at punkt-arrangementene når bredden, eller at kontinuerlige eller varige tiltak bare når noen få. Et av de nye tiltakene som når mange, er f.eks. babysang, og det er sånn sett både et bredde- og et kontinuerlig tiltak i sin form. Mange barnekor/barnegospel-kor er kontinuerlige, men når så mange i sin målgruppe at det faktisk er et breddetiltak som har stor innvirkning på lokalt gudstjenesteliv. Kanskje en trosopplæringsplan burde legge til grunn at det er tilbud om babysang og barnekor i alle menigheter, som ville sikre at slike kontinuerlige tiltak blir prioritert i utdanning og ved tilsetninger?

9. Trosopplæring i hjemmet

9.1. Både Den norske kirkes grunnlagstenkning og rammeplaner bør eksplisitt omtale og understøtte kirkens undervisning og læring i hjemmet som en naturlig del av undervisningsoppdraget.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.2. Det bør utarbeides mer materiell som kan understøtte foreldrenes arbeid med kirkelig undervisning og læring i hjemmet, herunder også digitale ressurser.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.3. Oppfølging av faddere bør styrkes, og det må arbeides fram hensiktsmessige system for å få tillatelse til oppfølging av fadderne som tar nødvendige personvern hensyn.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Uenig

10. Barnehage/skole-kirkesamarbeid

10.1. Barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere.

11. SFO-satsing

11.1. Det bør satses mer på skolefritidstilbud i regi av Den norske kirke og med utgangspunkt i rammeplan for SFO.

➤ Kapittel 4.11 side 54

Enig

I ett av våre nabosokn har et SFO-tilbud i kirken en gang i uken gjennom mange år, gitt varige og gode resultater med mange familier tilknytning til kirken. Det har også bidratt til å utvikle gudstjenestelivet, og styrket barnas opplæring i kristen tro og tradisjon.

12.Samiske perspektiver, samisk trosopplæring og døvekirkenes trosopplæring

- 12.1. Samiske perspektiver bør være en del av grunnlagstenkning for kirkelig undervisning og læring.
- 12.2. Kunnskap om det samiske bør fortsatt være en del av den norskspråklige planen.
- 12.3. Arbeidet med revidering av rammeplan for samisk kirkelig undervisning og læring bør skje parallelt med de andre rammeplanene.
- 12.4. Planverkets overordnede del (grunnlagstenkningen) bør foreligge på samiske språk.
- 12.5. I arbeidet med grunnlagstenkningen for kirkelig undervisning og læring bør døves erfaring som minoritet tas med.
- 12.6. Arbeidet med revidering av rammeplan for kirkelig undervisning og læring for døve bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 1

Til spørsmål 7: Mangfold og likeverd, er vi enige i anbefalingene fra utvalget. Til spørsmål 10 Barnehage/skole-kirkesamarbeid, er vi uenige i utvalgets anbefaling. Begrunnelse: Det har vært utallige bøker og ressurser om dette samarbeidet de siste 30 årene, men det er ingen signaler om at slikt arbeid fra skolens side vil bli prioritert høyere, tvert imot. En utredning av dette mener vi vil være et sidespor i trosopplæringsarbeidet. Øvrige kommentarer: Vi savner et tydeligere fokus på hva trosopplæringen i Den norske kirke skal omfatte, hva foreldre kan vente seg. Uttrykket «helhetlig og vid forståelse» i 2.1. og «helhet og sammenheng» i 3.1. er uklart, og vi mener det må legges til grunn en pedagogisk tenkning som også omfatter dannelse og læringsbaner inn til viktige kirkelige tradisjoner og seremonier. Vi ønsker tydeligere spissing nasjonalt av innhold og tiltak, en minimumsstandard som ikke gir menighetene mulighet til selv å fritt velge hva og hvordan trosopplæring skal prioriteres og gjennomføres.

Del 2 Organisatoriske rammer:

13.Plan og rapporteringsverktøy

- 13.1. Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes, være både kvalitativt og kvantitativt orientert og i større grad ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.

- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.2. Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.

- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.3. Helhetlig menighetsplan bør gjøres obligatorisk på sikt.

- Kapittel 5.1 side 59

Uenig

14.Økonomi og tilskuddsforvaltning

- 14.1. Økonomien må sikres i fortsettelsen, minst på det nivået det er i dag.

- 14.2. Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene, for eksempel med utgangspunkt i tildeling på grunnbeløp eller pr. døpt, samt ett felles fordelingssystem for kirkelig undervisning og læring der sentralt finansierte kateketstillinger inngår i ordningen.

- 14.3. Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.

- Kapittel 5.2 side 60

Enig

Tilleggsspørsmål 3 fra Kirkerådet:

I dag håndteres mindreforbruk forskjellig i de ulike bispedømmerådene. Hvordan bør det håndteres i fremtiden?

Praksisen knyttet til mindreforbruk bør fortsatt være forskjellig fra bispedømmeråd til bispedømmeråd.

- 14.4. Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør ses uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.

- Kapittel 5.2 side 60

Enig

- 14.5. Tilskuddet til lokalkirken bør sendes til fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnytting.

- Kapittel 5.2 side 60

Uenig

15. Organisering og ledelse

- 15.1. Det bør sikres tilstrekkelige ressurser til fagutvikling for ansatte på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- 15.2. Det bør vurderes hvilket nivå som skal utøve den faglige og strategiske ledelsen, om det skal være sokn, fellesråd, prosti eller bispedømme.

16. Stillingstyper, - andel og -benevnelser

- 16.1. Det bør være en stillingsandel på minimum 50 % for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.
 - Kapittel 5.4 side 65

Uenig

Vi er et lite sokn og har i dag stillinger som organist og kirketjener på hver 20 %. Hvis stillingen skal være større, vil vi enten ikke få noen stilling, eller måtte dele med et annet sokn, og la mye arbeidstid gå bort til kjøring og ferger. Vår erfaring er også at delte stillinger sjelden blir effektive, men spises opp av dobbeltarbeid med møter, planlegginger osv.

- 16.2. Tjenesteordningene, spesielt for kateket og prest, bør gjennomgås og revideres og det bør samtidig ses på samordning på tvers med tanke på kirkelig undervisning og læring.
 - Kapittel 5.4 side 65

Enig

Det er klokt å gjennomgå tjenesteordningene, men det må også gjelde tjenesteordning for diakon og kirkemusiker. Det er uklart for oss hva «samordning på tvers» betyr, men det videre arbeidet bør bli langt mer konkret på hva som er viktig å beholde av fagspesifikke preste-, kateket- og kirkemusikeroppgaver, og hva som forventes av tverrfaglighet og prosjektarbeid med flere faggrupper. Utredningen er også utydelig på hvordan man skal få til en tverrfaglig utvikling videre.

- 16.3. Samlebetegnelse for kirkelig undervisning og læring og stillinger i kirkelig undervisning og læring bør være «undervisningstjenesten» og «undervisningsansatte».

17. Kompetansekrav og kompetansebehov

- 17.1.1. Det bør arbeides systematisk for at alle som har undervisningsstilling i Den norske kirke har en minimumskompetanse på 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng kristendomsfag.

- 17.1.2. I en funksjon som kirkelig undervisningsleder bør kompetansekravet være tilsvarende som kompetansekravene til kateketstilling.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.1.3. Det bør vurderes å stille krav om praktisk-teologisk (kateketisk) kompetanse på bachelornivå for de som ikke innehar dette.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.2. Satsingen på systematiske kompetanseutviklingstiltak og stipendordninger bør fortsette. Disse er viktige for å styrke ansattes mulighet til å heve formell kompetanse.
- 17.3. Det kontinuerlige pedagogiske utviklingsarbeidet i menighetene bør styrkes gjennom systematisk arbeid med profesjonelle læringsmiljø i undervisningstjenesten, også lokalt (fellesråds-/prostinivå) og regionalt (bispedømmenivå).
- 17.4. Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseutvikling innenfor ulike relevante fagområder (slik som sosial-, spesial- og allmenn pedagogikk, digital kompetanse, frivillighet) og legge til rette for tverrfaglig samarbeid om kirkelig undervisning og læring.

18.Frivillighet

- 18.1. Kompetansen på frivillighet bør styrkes hos sentrale nøkkelpersoner i menighetenes stab.
- 18.2. Det bør arbeides med å legge til rette for ulike typer frivillighet.
- 18.3. For å nå målene med kirkelig undervisning og læring bør det arbeides mer med strategisk ledelse av frivillige.

19.Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

- 19.1. Samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene i lys av målene for kirkelig undervisning og læring må fortsatt styrkes.

20. Forskning, evaluering og fagutvikling

- 20.1. Det bør fortsatt satses på forskning på kirkelig undervisning og læring, i rammen av en helhetlig kirkelig FOUI-strategi.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 2

Til 13: Vi er enige, men det er likevel svært uklart hva dette egentlig innebærer, uten at rapporteringen blir så omfattende at det i seg selv spiser ressurser.

Til 15: Vi er enige i 15.1, og mener at den faglige og strategiske ledelsen av trosopplæringen bør legges til bispedømmet.

Til 16: Vi er enige.

Til 17.1: Vi er enige. Når det gjelder pedagogisk kompetanse, understreker vi at det også må omfatte musikk-pedagogikk, slik at fokuset på korarbeid kan utvikles videre. Det er svært viktig å verdsette den gamle kateket-kompetansen, og la dem som har master få uttelling både i form av tittel, ansvar og lønn.

Til 17.2,3 og 4: Vi er enige, men de mange små arbeidsgiverne gir i dag svært ulik adgang til kompetanseheving for fagansatte i menighetene. En samlet nasjonal arbeidsgiver vil kunne rette opp noe av dette, som er helt nødvendig slik situasjonen er når det gjelder å få rekruttert personer med nødvendig kompetanse inn i stillingene.

Til 18: Vi er enige, men dette er et fagfelt som har vært vanskelig i mange år, og vi vil ønske et prosjekt som adresserer dette velkommen.

Til 19: Enig Til 20: Enig